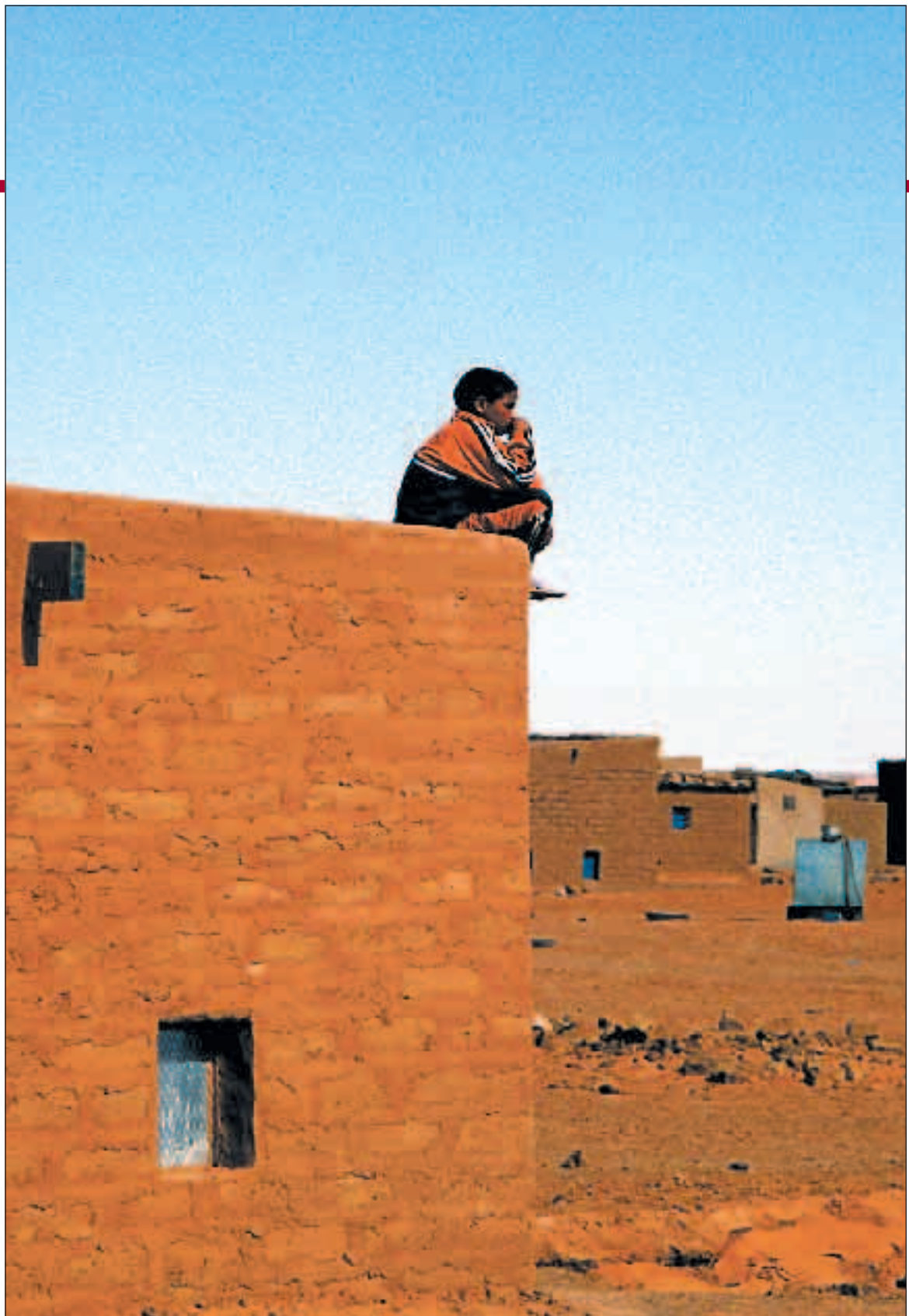

Flygtningelejren i Dahka ligger i et af de goldeste områder i Vestsahara. Der vokser ikke et græsstrå, ikke et træ.

For Jacob Olsen var det en stor oplevelse at følges med beduiner gennem nogle af de goldeste områder i Vestsahara. De lokales venlighed gjorde stort indtryk.

Skønt

at mærke verden

Jacob Olsen har rejst i 60-70 lande i verden. Han ejer et lille trykkeri i Nordjylland og overlader gerne ansvaret til de ansatte, når han er så langt væk, at han ikke kan kontaktes. Han har rejst med beduiner gennem Vestsahara, gået til Nordpolen, krydset indlandsisen og været tæt på begivenheder i konfliktområder

AF INGRID PEDERSEN
FOTO: JACOB OLSEN M.FL.

Kamelene var halv-vilde og lejet af nogle beduiner.

»Det var svært at lære at ride på dem, og jeg fik gnavesår, så jeg somme tider måtte løbe ved siden af dem,« fortæller 44-årige Jacob Olsen, ejer af Jacob Olsen Offset i Fjerritslev.

Han blev inviteret til Vestsahara af National Geographic, der lavede en rekognoscerings-tur, inden organisationen senere lavede en film og en reportage om det næsten ukendte land, der blev bragt magasinet denne sommer.

I 14 dage vandrede og red gruppen 2500 kilometer gennem den fuldkomne øde ørken, der engang har været frodig savanne.

»Det fandt vi beviser på, da vi så nogle interessante hulemalerier midt ude i ørkenen. De viser

mennesker, giraffer og andre dyr og er fantastisk velbevarede. Det er utroligt overraskende at støde ind i den slags midt ude i ørkenen,« fortæller han og tilføjer, at malerierne engang kan blive en millionforretning for turistindustrien, når der kommer en løsning på den mere end 32 år gamle konflikt om Vestsahara.

Siden 1975 har Marokko holdt en del af landet besat, mens hovedparten af landets befolkning – omkring 160.000 mennesker – bor i flygtningelejre i Algeriet.

Marokko kontrollerer de rige kystområder ved Atlanterhavet, og uafhængighedsbevægelsen Polisario kontrollerer den del, der ligger i Sahara. Landet er delt på langs af en mere end 2000 kilometer lang mineret sandvold.

Jacob Olsen besøgte den del af landet, der er kontrolleret af uafhængighedsbevægelsen og rejste via flygtningelejrene i Algeriet.

Hvert år besøges 10.000 personer – ngo'er, politikere og jour-

nalister – flygtningelejrene. Men selv for det prestigefyldte National Geographic var det svært at få lov at rejse til den del af Vestsahara, der kontrolleres af befrielsesbevægelsen.

»Det er også lidt farligt,« indrømmer Jacob Olsen.

Faren skyldes især, at der ligger millioner af ueksploderede landminer i området.

De blev placeret, mens der var krig mellem Marokko og Polisario.

Nu har der været våbenhvile i 16 år, men det går yderst langsomt med at få minerne fjernet, og hvert år bliver både kameler og beduiner dræbt af minerne.

Ikke Paradis

»Jeg bryder mig ikke altid så meget om at rejse i muslimske lande. Når man rejser ud for at møde det anderledes, er det jo ikke altid Paradis, man finder. Man møder jo også kulturelle træk, som

man ikke bryder sig om,« indrømmer han. Men han var imidlertid overrasket over bekendtskabet med saharawier, som lokalbefolkningen kalder sig.

»De er muslimer, men ikke fundamentalistiske. De er utroligt behagelige og humoristiske mennesker, selv om det er en hård skæbne at have tilbragt 32 år i flygtningelejre på et af de barske steder på hele jordkloden,« fortæller Jacob Olsen, der tilføjer, at han føler saharawierne, hvoraf mange er uddannet i Europa, på mange måder ligner os danskere.

Han var først et par dage i flygtningelejrene, der ligger i et fuldstændig nøgent ørkenområde, hvor er kun er sand og sten. Der vokser ikke et græsstrå, ikke et træ.

Inden rejsen havde han forberedt sig blandt andet ved at læse om de gamle karavaneruter, der gik fra Marrakesh til Algier og Tripoli.

Ekspeditionen fandt også mange hulemalerier på deres rejse. Her er gruppen nået til Le Juad Cave.

...Skønt at mærke verden

»Det var barske ture. Ofte nåede kun halvdelen af karavanen frem. Vi var selvfølgelig bedre stillet og var blandt andet ledsaget af tre stærke landcruisers. Jeg havde også medbragt min GPS, selv om det egentlig var forbudt,« fortæller han.

Gruppen fra National Geographic blev godt modtaget. Blandt andet mødte de eksilregeringens præsident, Muhamed Abdelaziz, og informationsministeren var med på en del af turen.

»Jeg viste ham, hvordan man bruger GPS. Det, mener jeg godt, kan være værdifuld for dem. Den kan blandt bruges til at kortlægge, hvor der findes oaser og brønde. Det er vigtig viden i ørkenen,« fortæller han.

Ledsaget af soldater

På rejsen var de ledsaget af tidligere guerillasoldater fra Polisario.

»Det er folk, som det er hyggeligt at være sammen med. De beskyttede os, for det er tidligere, at turister er blevet kidnappet i Sahara. Men vi følte os meget trygge sammen med repræsentanterne fra Polisario. Vi var klar over, at selv om det er en uafhængighedsbevægelse, har de altid taget afstand fra terror og har aldrig brugt terror for at gøre opmærksom på deres sag.«

»Der er virkelig tale om flinke og ordentlige mennesker, og jeg under dem en fremtid et andet sted end i den trøstesløse flygtningelejr,« siger han og er samtidig bekymret for, at mange af de unge truer med igen at gribe til våben og starte krigen mod Marokko.

»De står i en frygtelig situation, for de er helt glemt af resten af verden. Og de har ikke en chance for at vinde en krig mod Marokko,« vurderer han.

Gruppen havde mad og vand med og lavede mad på bål og sov under åben himmel.

»Kød fik vi ved at købe geder og kamelkød af nomaderne. Men jeg værner mig altså aldrig til at dræbe et dyr og spise det. Jeg gør det. Men jeg bryder mig ikke om det,« erklærer han.

Ørkenen fascinerer

Han siger, at Vestsahara er et fantastisk smukt land. Selv om det også er en del af Sahara-ørkenen, er det helt anderledes end den del af Sahara, hvor flygtningelejrene ligger i Algeriet.

»Set fra ryggen af en kamel kan det godt virke som 1000 kilometer ingenting. Men der er fantastiske klitter. Jeg kan godt blive fascineret af ørkenen. Nogle steder er der faktisk træer og lidt grønt, selv om der kan gå flere år mellem, at det regner,« siger han.

En enkelt gang fik han sig dog en alvorlig forskrækkelse i ørkenen. Sammen med et par andre – bl.a. en af de ledsagende saharawier – var han gået en tur til en såkaldt kopje, en lille bakke. Men den lå meget længere væk, end de troede, og på tilbagevejen blev det mørkt. I ørkenen

bliver det mørkt på et kvarter, og de andre var helt udmattede, og i ørkenen findes både skorpioner og mindst to slags farlige giftslanger.

»Vores saharawi-ledsager var virkelig bange – også på grund af landminerne. Jeg havde heldigvis min pandelampe og kompas med, så vi fandt tilbage til de andre. Heldigvis blev jeg ikke så træt, at jeg mistede modet, men situationen kunne have været alvorlig,« indrømmer han.

Ansatte holder skansen

Jacob Olsen er selvstændig erhvervsdrivende. Han ejer trykkeriet Jacob Olsen Offset i Fjerritslev. Virksomheden har fem ansatte.

»Det gør det selvfølgelig lidt nemmere for mig at tage af sted. Jeg skal ikke spørge nogen om lov, men bare sørge for, at det ikke kolliderer med mine medarbejders ferieplaner,« siger han.

»Jeg tror faktisk, de synes, det er fint, at jeg er væk engang imellem – og så langt væk, at de ikke kan få fat i mig på mobilen.«

»Det er dygtige folk. Og det er udviklende for enhver selv at skulle træffe beslutninger, når chefen ikke er der. I dagligdagen er det jo nemt at spørge mig, så jeg tror, de synes, det er en fordel, at jeg somme tider er udenfor rækkevidde. Hvis jeg selv var ansat, ville jeg elske at have en chef, der turde overlade mig ansvaret,« siger han.

Jacob Olsen er single, så heller ikke på det punkt skal han koordinere med andre.

»Men nogle af dem, jeg møder på mine rejser, har kone og børn, så den mulighed vil jeg bestemt ikke udelukke, selv om

man måske så somme tider må prioritere anderledes,« understreger han og tilføjer, at han også holder af rejser til mere ordinære steder.

»Kulturrejser til europæiske hovedstæder er jeg også meget glad for,« fremhæver han.

»Mange lønmodtagere ville kunne gøre det samme som jeg, og rejserne er ikke nødvendigvis dyre. Turen til Nordpolen var en undtagelse, og jeg har efterhånden udstyr for 200-300.000 kr., så jeg har telte, soveposer og støvler til enhver slags klima. Men mange af de rejser, jeg har været på, er ikke dyrere end en charterrejse, når man lægger alle udgifter sammen,« fremhæver han.

Træner med bildæk

Nogle af rejserne – og det gælder også en rejse for nyligt til Amazonas, hvor han sammen med CNN skulle være med til at finde nogle af de indianere, der endnu ikke havde haft kontakt med hvide – bliver han inviteret med af personer, han har truffet på tidligere rejser.

»Der er tale om ture, du ikke kan booke dig ind på, uanset hvor meget du er villig til at betale,« siger han og forklarer, at en af grundene til, at han bliver inviteret, er, at han er fysisk stærk.

»Jeg ligner jo ikke nogen supermand. Men jeg sørger for at holde mig i form. Jeg kan til enhver tid gå 5-10 kilometer med 100 kilo på ryggen,« siger han.

Han synes, at et fitnesscenter er noget moderne pjat, så for at få styrke og udholdenhed trækker han tunge bildæk over et ujævnt terræn.

»Det er der ikke nogen hemmelighed i. Man skal bare blive ved og ved. Og så fylder jeg somme tider en rygsæk med 80 kilo salt og jern og travet en tur på 20 kilometer med den på ryggen,« forklarer han.

Han understreger, at på de mere ekstreme rejser drejer det sig i den sidste ende altid om noget fysisk, når der opstår problemer. Derfor er det en fordel at have nogle med, der er stærke og udholdende og ikke mister modet. Desuden er han god til at bruge et kompas og har færdigheder som at vide, hvordan man kan lave vand i ørkenen ved hjælp af et stykke plastik, et kompas, en sten og lidt grønt.

Nordpolen til fods

At Jacob Olsen overhovedet blev inviteret med på turen til det ukendte Vestsahara, skyldes en tidligere rejse i 2004 til et lige så ekstremt klima. Han har nemlig også prøvet at vandre til Nordpolen. Det havde han søgt om i flere år, og pludselig var der gevinst. Endda i dobbelt forstand, hvis han kunne rejse med tre dages varsel. Det kunne han.

»Forklaringen var vist, at det lille fly, der transporterer gæsterne op på isen ved Barneo-lejren, var styrtet ned, og alle deltagerne i den forgående tur var dræbt. Det gjorde det billigt for de næste for at få gange i forretningen igen,« forklarer han.

Han betalte kun 53.000 kr. for turen, der ellers normalt koster 180.000 kr., og her mødte han bl.a. en journalist fra National Geographic, der senere havde brug for robuste deltagere til researchrejsen til Vestsahara. Turen til Nordpolen begynd-

te med en træningsophold på Svalbard, hvor deltagerne skulle træne sikkerhed, lære, hvad de skulle gøre, hvis nogen gik gennem isen og den slags. Derefter fløj de til Barneo-lejren, der ligger på en isflage og gik de 150 kilometer til Nordpolen på ski og med bagagen i en pulk.

Farligt landskab

Jacob Olsen har senere krydset indlandsisen i Grønland, men han understreger, at turen til Nordpolen er meget, meget sværere og farligere end at krydse Grønland.

»Til Nordpolen går du på isflager. Det er et landskab, der ser ud, som om det består af kæmpestore sukkerknalder. Der er ikke land underneden. Der er strøm under isen, der kan være undermineret og ganske tynd, og du oplever pludselig at stå ved en 10 meter bred revne med iskoldt vand, som du skal over på én eller anden måde,« forklarer han. Han indrømmer også, at der kan være en seriøs fare for at miste en finger på grund af forfrysninger. Det tænker han på. Men han synes aldrig selv, han udsætter sig for risiko.

Jacob Olsen prioriterer sine rejser og mener, at også lønmodtagere kan få råd til de store ture. Her er han på Nordpolen.

»Jeg vil være mere bange for at gå ind i et forkert kvarter i en storby, end jeg er for at gå til Nordpolen,« siger han.

Besked til Dalai Lama

Jacob Olsen opsøger ikke specielt konfliktområder. Men for mere end 20 år siden rejste han sammen med en kammerat i Østen i tre måneder. I det nordlige Pakistan kørte de i bus sammen med nogle mujahediner, der gemte våben i de to unge udlændinges bagage.

»Hvis det var blevet opdaget, havde vi sikkert været der endnu,« siger han og fortæller om

totalt livsfarlige veje i bjergene, som busserne kørte på.

Han og kammeraten kom også til Lhasa, hovedstaden i Tibet, som Kina har besat. Landet var kort tid forinden blevet åbnet for individuelle turister.

»Vi hørte, at kineserne ville fejre kinesisk nytår. Det var en provokation, og vi kunne mærke, der var en underlig stemning. Men vi lejede cykler og cyklede ud for at se et kloster. Da vi kom tilbage var hele byen raseret. Vi fattede aldrig, hvad der var sket, men vi hørte rygter om, at udlændinge ville blive interneret og slået ihjel,« fortæller han.

Al forbindelse til udlandet var afskåret, og om natten vandrede de til rutebilstationen og kom med bus til Kathmandu i Nepal. Han og kammeraten havde nogle ruller film med, som havde lovet at aflevere til Dalai Lamas repræsentation der. Det gjorde de.

»Men vi fik aldrig selv kopier af billederne, og faktisk ved jeg ikke engang, om billederne fik nogen betydning for at dokumentere den kinesiske undertrykkelse i Tibet,« siger han.

Han understreger, at han og kammeraten var der som turister. De rejste for at opleve noget.

»Og det må man sige, at vi kom til. Men underligt nok var vi aldrig bange, selv om jeg godt bagefter kan se, at vi bragte os i nogle farlige situationer,« siger han.

Han kommer ikke fra en særlig berejst familie. Lysten til at rejse på en anden måde begyndte dog allerede, da han som 15-årige fik lov at tage på interrail med nogle kammerater.

Men de ville bare ligge på stranden, og det gad han ikke, så han fulgte sine egne veje og fandt ud af, at det kunne være meget mere interessant at møde de lokale.

»Det er spændende at opleve verden, når den er mest ekstrem. Vesterhavet i orkan er også fascinerende,« understreger han.

»Vi bor jo i et dejligt beskyttet land, men det er skønt at mærke verden, når den er mest mangfoldig,« siger han.

Derfor siger rejser til lækre resorts og femstjernede hoteller ham heller ikke noget.

»Dyre hoteller siger mig ikke noget. De kan være nødvendige ligesom hospitaler. Men det er ikke noget, jeg opsøger frivilligt,« siger han.

Hvordan vil du have din Auping Royal til kaffen?

I den nye Auping Royal er du prinsen eller prinsessen. Sengen adlyder dit mindste vink med fjernbetjeningen, og med en femte motor, XBS®, er der taget ekstra hånd om den nederste del af din ryg. Derudover: trådløs fjernbetjening, synkronjustering, hukommelse, rengøringsposition, tænd/sluk funktion til en radio eller andet i dit soveværelse samt masser af eksklusivt tilbehør. Alt sammen til din tjeneste. **Prøv den nye model hos din Auping forhandler og beslut selv. www.auping.dk**

Storkøbenhavn 3 Falke Møbler, Frederiksberg • Brdr. Friis Møbler, Søborg • Den 7. Himmel, Rødovre • Illums Bolighus, København K • Schwarz Living, København Ø • Vestergaard Møbler, København K Sjælland Den 7. Himmel, Hillerød • Design Center, Roskilde • Hjelm's Bolighus, Køge Vestergaard Møbler, Holbæk Fyn Central Møbler, Odense SV • P. Lindegaard Poulsen Bolig, Odense SØ Jylland Erling Christensen Møbler, Sindal Haus, Herning • Ingvar Christensen, Vejle • Kollund Møbler, Kruså • SengeSpecialisten, Egå • SengeSpecialisten, Hasle • SengeSpecialisten, Kolding • SengeSpecialisten, Viborg

Auping nights, Better days

auping